

Hallitus 1.11.2016
Исполнительный комитет 1.11.2016

Euregio Karelian toiminta vuonna 2016 (luonnos 1.11.2016)

Euregio Karelian toiminta vuonna 2016 on pohjautunut vuoden 2016 toimintasuunnitelmaan (liite 1), hallituksen edellisen kokouksen (10.12.2015) päätösten toimeenpanoon ja Euregio Karelia-yhteistyön pääsuunnat 2020 –asiakirjan toteuttamiseen.

Hallituksen edellisen kokouksen (10.12.2015) päätösten toimeenpano

Suomen aluehallintouudistus ja suomalais-venäläisen raja-alueyhteistyön jatkuvuus: Sihteeristö päätti, että aluehallintouudistuksesta laaditaan tiedote Euregio Karelian verkkosivuille seuraavan hallituksen kokouksen yhteydessä, mutta tätä ennen asiasta ei sen keskeneräisyyden vuoksi tiedoteta erikseen.

Venäjän federaation tavoiteohjelma ”Karjalan tasavallan kehitys 2020”: Tiedon levittämiseksi talouskehitysministeri Valentin Tshmilin haastattelu tavoiteohjelman toteutuksesta suomenkielisessä Carelia-lehdessä (2/2015) lisättiin Euregio Karelian nettisivuille. Englanninkielisille sivuille lisättiin päämies Alexandr Hudilaisen artikkeli tavoiteohjelman merkityksestä Karjalan tasavallalle ja sen investoinneille Baltic Rim Economics-julkaisussa (29.2.2016).

Euregio Karelia-seminaarin järjestäminen Joensuussa syksyllä 2016: Seminaari ”Raja-alueyhteistyön nykytila ja tulevaisuus Euregio Karelian alueella” järjestetään Joensuussa 2.11.2016. Teemoina ovat metsäbiotalous, matkailu ja kulttuuri sekä liikenne ja logistiikka. Seminaariin on ilmoittautunut 110 henkeä, jotka edustavat alueviranomaisia, kuntia, yrityksiä, kehittämisorganisaatioita, tutkimus- ja koulutuslaitoksia, kansalaisjärjestöjä ja kansallisia ministeriöitä.

Barentsin kehityskäytävä Petroskoi-Niirala-Joensuu-Kajaani-Oulu – yhteistyöfoorumi ja esiselvitys: Foorumi järjestettiin Nurmeksessa 14.1.2016, ja siihen osallistui yli 50 asiantuntijaa Itä-Suomen maakunnista. Foorumissa esiteltiin Kainuun liiton ja Pohjois-Karjalan maakuntaliiton yhdessä konsulttiyritys Sweco Oy:n kanssa laatiman selvityksen tulokset. Talouskehitysministeri Valentin Tshmil joutui perumaan osallistumisensa viime hetkellä päällekkäisen tilaisuuden vuoksi. Tehty selvitys käännettiin myös venäjäksi ja toimitettiin Karjalan tasavallan talouskehitysministeriöön. Joensuussa 6.4.2016 pidetyn Euregio Karelian hallituksen puheenjohtajan Risto Poutiaisen ja hallituksen jäsenen Dmitry Kislovin sekä sihteeristön kokouksessa sovittiin, että Karjalan tasavalta tarkastelee selvityksen tavoitteiden yhteensopivuutta tasavallan aluekehitystavoitteiden kanssa. Selvityksen jatkotoimenpiteenä hallituksen kokouksessa 1.11.2016 keskustellaan ehdotuksesta käynnistää Euregio Karelia aluerakenne 2040 –hankkeen valmistelu.

Hallituksen kokouksessa käsitellyistä asioista ja päätöksistä tiedottaminen: Sihteeristö laatii verkkosivuille tiedotteen mahdollisimman pian kunkin kokouksen jälkeen.

Euregio Karelian hallituksen ja sihteeristön toiminta

Vuonna 2016 hallitus piti yhden kokouksen Joensuussa 1.11. Hallituksen Suomen puolen puheenjohtaja Risto Poutiainen esitti Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntajohtajille ja Karjalan tasavallan talouskehitysministeriölle hallituksen kokouksen järjestämistä 31.5. Kajaanissa Barents-kokousten yhteydessä, mutta Karjalan osapuolelle ajankohta oli hankala mm. Karjalan tasavallan 96-vuotisjuhlien järjestelyjen vuoksi.

Sihteeristö piti seitsemän kokousta (I-X/2016) pääasiassa Skype-kokouksina. Tämän lisäksi on pidetty tiivistä yhteistyötä sähköisten kanavien kautta. Sihteeristön tärkeimpiä tehtäviä on ollut laatia toimintasuunnitelma vuodelle 2016, viimeistellä Euregio Karelian Toiminnan pääsuunnat 2020-asiakirjan pohjalta suomen- ja venäjänkieliset esitteet, valmistella Euregio Karelia-seminaari, järjestää Euregio Karelian toimijoiden tapaaminen kaupallisen edustajan Valery Shljaminin kanssa Helsingissä 5.4 sekä päivittää Euregio Karelian netti- ja facebook-sivuja. Lisäksi sihteeristön jäsenet ovat osallistuneet monien tässä toimintakertomuksessa mainittujen tapahtumien järjestelyihin.

Edunvalvonta

Euregio Karelia laati kannanoton Suomen Rajavartiolaitoksen esityksestä Niiralan rajanylityspaikan sulkemiseksi kello 23–07 väliseksi ajaksi, Vartiuksen rajanylityspaikan nykyisen aukioloajan lyhentämiseksi kahdella tunnilla sekä Kuusamon rajanylityspaikan avaamiseksi vain kuutena päivänä viikossa. Esitykset liittyvät Rajavartiolaitoksen 15 miljoonan euron sopeuttamistarpeeseen. Euregio Karelia esitti yhteisenä kannanottonaan, ettei rajanylityspaikkojen aukioloaikoja tule rajoittaa. Kannanoton liitteenä oli lisäksi kuuden Karjalan tasavallan vientiyrityksen kannanotto rajanylityspaikkojen nykyisten aukioloaikojen säilyttämiseksi.

Pohjois-Pohjanmaan liiton yhteydessä sijaitseva Karelia CBC-ohjelman hallintoviranomainen on jatkanut uuden ohjelman valmistelua. Maakunnallisten liittojen ja Karjalan tasavallan talouskehitysministeriön edustajat ovat osallistuneet ohjelman valmistelutyöryhmän sekä keväällä nimitetyn seurantakomitean toimintaan. Tavoitteena on käynnistää ohjelma ja ensimmäiset hakukierrokset heti EU:n ja Venäjän välisen rahoitussopimuksen allekirjoittamisen jälkeen alkuvuonna 2017.

Euregio Karelian alueen viranomaiset ja toimijat ovat osallistuneet aktiivisesti Barentsin alueneuvoston ja -komitean sekä työryhmien työskentelyyn. Kainuun toimii alueneuvoston ja –komitean puheenjohtajana vuosina 2015–2017. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto haki huhtikuussa Barentsin alueneuvoston täysjäsenyyttä. Pohjois-Karjalan on ollut alueneuvoston tarkkailijajäsen vuodesta 2008. Barentsin alueneuvosto jatkaa jäsenhakemuksen käsittelyä tulevilla kokouksillaan.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on edustanut Euregio Kareliaa Euroopan raja-alueiden liiton (AEBR) hallituksen kokouksessa Konstanzissa (Saksa) 26.2. sekä vuosikokouksessa ja –konferenssissa 22.-24.9.2016 Euregio Neisse-Nisa-Nysasan alueella Görlitzissä (Saksa), Liberecissä (Tšekki) ja Boleslawiecissä (Puola). Vuosikokouksessa Pohjois-Karjalan maakuntaliiton vs. kehittämisjohtaja Eira Varis valittiin liiton hallitukseen ja hänen varajäsenekseen vt. maakuntajohtaja Risto Poutiainen.

Suomalais-venäläinen hallitustenvälinen raja-alueyhteistyön komissio piti ensimmäisen kokouksensa Hatsinassa 22.–23.9.2016. Karjalan tasavaltaa edustivat varapääministeri Juri Saveljev ja varatalouskehitysministeri Dmitry Kislov. He toivat voimakkaasti esille tarpeen säilyttää rajanylityspaikkojen nykyiset aukioloajat kansalaisyhteiskunnan, ulkomaankaupan kehittämisen ja yleisesti rajanylittävän yhteistyön intressien vuoksi. Venäjän raja-alueet olivat hyvin edustettuna kokouksessa, mutta Suomen puolelta kokoukseen osallistui vain TEM:n ja UM:n virkamiehiä. Tiedusteltaessa Suomen rajamaakuntien mahdollisuutta osallistua komission työhön ja tuleviin

kokouksiin Suomen puolen puheenjohtaja, valtiosihteeri Jari Partanen, totesi, että raja-alueet myös Suomen puolella tulevat aina tarvittaessa osallistumaan komission toimintaan. Komission Suomen puolen kokoonpano muotoutuu aina keskusteltavien asioiden perusteella

Infrastrukturi ja yhteydet

Käynnistyvässä Karelia CBC-ohjelman toimintalinjan 4:ssä ”Toimivat rajanylitykset” hankkeet toteutetaan isoina investointihankkeina (LIPS), joihin rahoitus myönnetään suoraan ilman kilpailutusta. Jatkovalmistelussa on seitsemän hanketta, joista kuusi koskee Euregio Karelia-alueen kansainvälisten rajanylityspaikkojen ja niille johtavien teiden parantamista.

Värtsilästä Sortavalaan johtavaa tietä on korjattu Karjalan tasavallan budjettirahoituksella. Suomen puolella Niiralasta Onkamoon johtavan tien uuden linjauksen suunnittelu on jatkunut.

Petroskoin alueellisen Besovetsin lentokentän tekniset rakenteet ja laitteistot kunnostetaan federaation budjettirahoituksella. Hanke sisältyy Federatiiviseen ohjelmaan ”Venäjän kuljetusjärjestelmän kehittäminen vv. 2010–2020” ja sen siviili-ilmailun alaohjelmaan. Kunnostushankkeen kolmas vaihe valmistuu vuoden 2016 loppuun mennessä. Tehtyjen korjausten ja investointien ansiosta voidaan lisätä lentokuljetuksia sekä parantaa lentokoneiden huollon laatua, matkustajien palvelua, matkatavaroiden ja tavarakuljetusten käsittelyä.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto yhdessä Kainuun liiton kanssa selvitti, mitä mahdollisuuksia olisi jatkaa henkilöjuna liikennettä Nurmekselta Kontiomäelle ja mitä vaikutuksia sillä olisi matkustajapotentiaaliin ja sitä kautta kannattavuuteen. Selvityksen Joensuu-Kontiomäki -radan henkilöliikenteen tulevaisuudesta laati Ramboll Finland Oy.

Suomesta Venäjän ja Keski-Aasian halki Kiinaan kulkevan rautatieyhteyttä edistetään 3. marraskuuta Joensuussa järjestettävässä Karjalan silkkitie –symposiumissa. Tavoitteena on markkinoida Skandinavia-Kiina -kuljetuskäytävää yrityksille ja varmistaa viranomaisten sitoutuminen sen kehittämiseen. Kohderyhmänä ovat eteenkin tuonti- ja vientiyritykset sekä logistiikkayritykset. Tapahtumaan osallistuu yritysten lisäksi Suomen ja Venäjän tullien ylintä johtoa.

Elinkeinoelämä

Pohjois-Pohjanmaalla toteuttaviin suurhankkeisiin kuuluu Pyhäjoella yhteistyössä Rosatomin ja Titan2:n kanssa rakennettava ydinvoimala. Vuonna 2016 on käynnistynyt hankkeen alkuvaiheen rakentaminen sekä tulevan sataman ruoppaukset. Työmaalla on toista sataa työntekijää, joista valtaosa on tässä vaiheessa suomalaisia. Rakentamisen aikainen työvoiman tarve on enimmillään 4 000 – 5 000 henkilöä. Rosatomin petroskoilainen tytäryhtiö Petrozavodskmash, joka tuottaa teknologiaa rakennettavaan ydinvoimalaan, on kiinnostunut yhteistyöstä suomalaisyritysten kanssa.

Euregio Karelian alueen kehitysyritykset ovat solmineet yhteistyösopimuksia, joiden tavoitteena on lisätä yritysten välistä rajan ylittävää yhteistyötä. Sopimuksia ovat allekirjoittaneet mm. Joensuun seudun kehittämissyhtiö Josek Oy, Keski-Karjalan kehitysyritykset Ketä, petroskoilainen yrityshautomo Incubator ja Karjalan tasavallan kehityskorporaatio. Sopimusten pohjalta yritysdelegaatiot ovatkin vierailleet ahkerasti rajan yli ja kartoittaneet yhteistyömahdollisuuksia.

Joukko Karjalan tasavallan pk-yrityksiä teki business-mission Helsinkiin 16.–17.3.2016. Venäjän kaupallisessa edustustossa järjestettyyn tilaisuuteen osallistui tasavallan teollisuustuotannon, vaatetus- ja matkailualan yrityksiä. Yrityksillä oli myös B2B-tapaamisia. Toinen business-missio tehtiin Tampereelle 26.–29.9. talouskehitys- ja teollisuusministerin Oleg Armisen johdolla.

Euregio Karelian alueen maakuntajohtajat, osa sihteeristöä sekä Karjalan tasavallan varatalouskehitysministeri Dmitry Kislov vierailivat 5.4.2016 Venäjän kaupallisessa edustustossa. Vaikka taloustilanne on hankala ja pakotteet ovat vaikuttaneet joidenkin sektoreiden kaupankäyntiin ja kiristäneet voimia etenkin raja-alueilla, on yhteistyölle edustuston päällikön Valery Shljaminin mukaan silti hyviä näkymiä esimerkiksi lääketeollisuuden, kemian ja ICT:n aloilla. Toimivista yhteistyösektoreista hän nosti esiin arktisen teknologian, laivanrakennuksen sekä energiatuotannon.

Kostamuksessa järjestettiin 14.4.2016 kansainvälinen business-foorumi, johon osallistui yli 100 henkilöitä. Foorumissa luotiin uusia yhteistyökontakteja. Neuvottelut yritysten välillä jatkuvat edelleen.

Päämies Alexander Hudilainen tapasi Suomen elinkeinoministerin Olli Rehnin Pietarin kansainvälisen talousfoorumissa 16.6.2016. Tapaamisessa keskusteltiin mm. rajan ylittävästä yhteistyöstä ja investointi-ilmaston parantamisesta.

Kainuun liitto yhdessä UKK-seuran kanssa oli suomalaisena osapuolena järjestämässä raja-alueyhteistyöseminaaria Kostamuksessa 22.7.2016. Suomalaisen delegaation (noin 50 henkeä) vetäjänä oli valtiosihteeri Paula Lehtomäki. Tilaisuuteen ottivat osaa myös päämies Alexander Hudilainen ja Venäjän Suomen kaupallisen edustuston päällikkö Valery Shljamin.

Sosiaalinen hyvinvointi

Järjestyksessään kymmenes SciFest -festivaali järjestettiin Joensuu Areenalla 12.–14.5.2016 teemalla ”Pallo riittää!”. SciFest on vuosittainen Joensuun Tiedeseura ry:n ja Itä-Suomen yliopiston järjestämä tiede-, ympäristö- ja teknologiafestivaali lapsille, nuorille, koululaisille ja opettajille. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on rahoittanut tapahtuman järjestämistä sekä useana vuonna erikseen petroskoilaisten koululaisten osallistumista tapahtumaan.

Karjalan tasavallan 96-vuotispäivää vietettiin 11.6. Kostamuksessa, ja Euregio Karelian toimijat osallistuivat sankoin joukoin juhlallisuuksiin. Kainuun liitto organisoி yhdessä Suomi-Venäjä-Seuran Pohjois-Suomen piirijärjestön ja Kajaanin ammattikorkeakoulun RestoRus –ryhmän kanssa esittelyosaston sekä kainuulaista ja oululaista kulttuuriohjelmaa tapahtumaan.

XVII suomalais-venäläinen kulttuurifoorumi järjestettiin Tampereella 30.9–1.10. Foorumin pääteema oli ”Lapset ja nuoret kulttuurin voimavarana”. Tapahtumaan osallistui yli 360 toimijaa Suomesta ja Venäjän 27 alueelta; Karjalan tasavallasta osallistui 49 henkeä. Kahden päivän aikana käytiin ennätykselliset yli 160 kahdenkeskistä neuvottelua. Monien neuvottelujen pääteema oli yhteinen osallistuminen tuleviin ENI CBC-ohjelmiin. Vuonna 2017 kulttuurifoorumi järjestetään syyskuussa Pietarissa.

Karjalan XIV lääketieteenpäiviä vietettiin Petroskoissa 6-7.10.2016. Terveistä elämäntavoista sydän- ja verisuonitautien ehkäisyssä saapui keskustelemaan paikallisten kollegoiden kanssa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ja Pohjois-Karjalan kansanterveyskeskuksen 20 hengen delegaatio.

Suomalais-ugrilainen mediafoorumi ”Suomalais-ugrilainen maailma. Fokus Karjalassa” pidettiin Petroskoissa 21.–22.9.2016. Siihen osallistui toimijoita 11 Venäjän alueelta. Tavoitteena oli mm. tarkastella suomalais-ugrilaisen tiedotuksen tilaa Venäjällä, vahvistaa journalistiyhteisöä sekä parantaa alueellisten kansallisten tiedotusvälineiden työntekijöiden ammattitaitoa ja luovaa toimintaa.